

Short Communications *Korta rapporter*

Blåstrupens *Luscinia s. svecica* trekkveier

GEIR SVERRE ANDERSEN & PER GYLSETH

Ellegren & Staav (1990) og Ellegren & Wallin (1991) har i analyser og eksperimenter vist at en vesentlig del av den nordiske blåstrupebestanden *Luscinia svecica svecica* trekker mot SØ. I tillegg hevder de at det "är dags att avfärda den gamla teorin om två sträckriktningar" (Ellegren & Staav 1990). Vi kan ikke helt støtte det siste synspunktet.

For det første: De svenske ringmerkingene er i alt vesentlig utført i østre Svealand, og gjelder fugler som allerede på sin første trekketappe har trukket mot ØSØ. At disse fuglene også fortsetter i samme retning er ikke overraskende. Dersom deler av blåstrupebestanden i den skandinaviske fjellkjeden trekker mot SSV (fra hekkplassene), kan deres trekkbevegelser trolig bare kartlegges ved omfattende merkevirkosomhet på hekkplassene eller på rasteplasser i Norge. Slik merking er hittil bare drevet i lite omfang.

For det andre: Ringmerking i Norge har gitt 13 gjenfunn mer enn 100 km fra merkeplassen (t.o.m. 1989). I alle fall to av disse viser trekk mot SSV. Begge fuglene er ringmerket i månedskiftet august/september ved Oslofjorden. Det fra Algerie — 27 grader N i april — er kjent av Ellegren & Staav og kan etter vår oppfatning vanskelig forklare som "feilorientering" fra et antatt overvintringsområde i Sør-Asia. Sannsynligvis dreier det seg ganske enkelt om en fugl på vei nordover etter overvintring i Afrika. Det andre er et nytt funn, en ung hann merket av oss ved Oslo, 28 august 1988 og kontrollert av ringmerker i Belgia 15 september samme år, 1037 km SSV. Et tredje funn som indikerer en SSV trekkretning er en hann som ble merket i Belgia 6 september 1965 og funnet igjen ved Trondheim 19 maj 1967 (Staav 1975). Et fjerde funn er en fugl ringmerket om høsten ved Mjøsa 22 august 1987 og funnet igjen følgende sommer, 1 juli 1988, i Snåsa (359 km NNØ).

Det må forøvrig påpekes at samtlige fire direktfunn av norskmerkete blåstruper i Ellegren & Staavs figur 3 ikke er merket i hekketiden og på hekkplass, slik det

sies i teksten og antydes i figurteksten, men under høsttrekket i perioden 20-23 august og på lavlandslokaliteter.

For det tredje: Blåstrupen raster regelmessig (om enn i lavere antall enn i Øst-Sverige) om høsten langs hele den norske Oslofjord- og Skagerrakkysten. Ifølge Sharrock (1970) forekommer underarten *L. s. svecica* årlig i lite antall om høsten i Storbritannia, og han tolker forekomsten slik at det gjelder fugler på regulært trekk. På bakgrunn av dette, og det som er sagt over, er det etter vår mening en tanke overilet å gå ut fra at samtlige afrikanske *svecica*, og det finnes mange påståtte slike, er feilbestemte eller overgangsformer. For oss ser det ut som om en mindre del av de skandinaviske blåstrupene virkelig trekker mot SSV.

Litteratur

- Ellegren, H. & Staav, R. 1990. Blåhakens *Luscinia s. svecica* flytting — en återfyndsanalys av fåglar märkta i Sverige och Finland. *Vår Fågelvärld* 49:323-336.
- Ellegren, H. & Wallin, K. 1991. Autumn migrating Bluethroats *Luscinia s. svecica* orient in an east-southeasterly direction at Gävle, East Sweden. *Ornis Svecica* 1:47-50.
- Sharrock, J. T. R. 1970. Scarce migrants in Britain and Ireland during 1958-67. Part 4 Bluethroat and Ortolan Bunting. *British Birds* 63:313-324.
- Staav, R. 1975. Flytting hos nordiska blåhakar *Luscinia s. svecica*. *Vår Fågelvärld* 34:212-220.

Summary

The migration routes of the Bluethroat Luscinia s. svecica

Ellegren & Staav (1990) and Ellegren & Wallin (1991) showed that a substantial part of the Nordic Bluethroats migrate towards southeast. They maintain that it is time to dismiss with the old theory about two migration directions, one to the SE and another to the SSW. We do not fully support this view.

First, most Swedish Bluethroat recoveries come from birds that have been ringed at the eastern coast after already having made a first part of their autumn migration towards the southeast. It is not surprising that they will continue in the same direction. If a part of the

population flies towards SSW, this can be shown only by ringing at the breeding sites or on migration in Norway. However, too few birds have yet been ringed at such places.

Second, through 1989 there are 13 recoveries more than 100 km from the ringing site of Bluethroats ringed in Norway. Two birds were ringed at Oslofjorden at the turn of August/September. One was recovered in Algeria in April, probably on its way to the north. The other, ringed on 28 August 1988, was found in Belgium on 15 September in the same year, 1073 km SSW. A third recovery was made in Trondheim on 19 May 1967 of a bird ringed in Belgium on 6 September 1965 (Staa 1975). A fourth bird was ringed at Mjøsa on 22 August 1987 and was recovered at Snåsa, 359 km NNE, on 1 July 1988. It should also be pointed out that all four Norwegian birds that produced direct recoveries

according to figure 3 in Ellegren & Staav (1990) were not ringed in the breeding season as indicated in the text, but during the migration period (20-23 August) and at lowland localities.

Third, The Bluethroat occurs, though in lower numbers than in eastern Sweden, all along the Norwegian coasts of Oslofjorden and Skagerrak. Small numbers are also recorded every autumn in Britain.

In our opinion, a minor part of the Scandinavian Bluethroats performs a regular migration towards the SSW and winter in Africa.

Geir Sverre Andersen, Munkedamsveien 78B, N-0270 Oslo 2, Norway.

Per Gylseth, Stasjonsveien 69, N-1310 Blommenholm, Norway.